

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—
POLUGODIŠNJE U TROMJESENČNO SURAZMJEVNO, MJESECNO
K 120.— POJEDINI BROJ 10 PARA.— OGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

IZLAZI SRIEDOM I SUBOTOM

:: TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871. ::

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBĆIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA
TIKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. II.

Sjednica uprave stranke prava u Dalmaciji držana dne 14. ov. mja.

Na sjednicu su pristupili zastupnici D. Ivo Prodan, Dr. Dulibić, Mate Klarić, Petar Matulina i Petar Šimunić. Zastupnici Dr. Mladinov, Dr. Sesardić i Niko Skurić izpričali su svoju odsutnost. Pristupili su nadalje članovi uprave: Dr. Ante Alfirević, Dr. Petar Baturić, Josip Bilić, O. Ante Ciković, Dr. Pero Cvjetićević, D. Ante Jagić, Artur Jeličić, Damjan Katalinić, Vlade Kulić, Dr. Gjuro Mimica, Niko Pušić i Josip Tambaća. Podpredsjednik stranke Dr. M. Skvrce bio je, na žalost, zapriječen bolešću. Članovi: Klement Babić, D. A. Bačić, Dr. Ivan Buić, Stjepan Bjažević, Frano Bradić, Dr. Niko Marinković i Ivo Šarić, zapriječeni, izpričali su pismeno ili brzovojavno svoju odsutnost, pristajući, kao i ostali, unaprijed na sve što uprava zaključi.

Sjednica tekla je od 9 sati u jutro do 1 sat po podne i od 2 i po podne do 6.

U razpravam učestovali su svih članovi. Zaključci bili su jednoglasni. Kao prije predmet dnevnog reda bila je izborna reforma.

Uprava je stranke podpuno odobrila dosadašnjih rad svojih delegata i svestranim sporazumom utančila budući postupak stranke toliko gledje izborne reforme koliko, eventualno, gledje sabora.

Trešna su razna unutarnja pitanja stranke i stvoreni zaključci, odnosno prosvjedi, proti talijanskom nasilju u Trstu, proti otezanju obiju vlasta sa riješenjem reciprociteta na zagrebačkom sveučilištu, proti otimačini hrvatske obale od strane Magjara i

proti konvivenciji vlade sa strankom poznatih ponovnih bezakonja na Visu.

U koliko je vremena doteklo Uprava se pozabavala pitanjem dalje organizacije u mjestima gdje ta nije još bila provedena i povela riječ o raznim novim nezdravim političkim pojavama kod drugih stranka, s ponovljom odlukom nepokolebitivo uzbrat sive to većim radom na svom putu kaj jedinom po narod koristnom i dičnom.

JAUNO IZPOUJEDAJMO!

Kod nas Hrvata katolički opaziti je veliku plahost u ispunjavanju vjerskih načela. Svremeno li okom na same domaće inovjerce, uporedba pogotovo izlazi na našu štetu. Moderni pogulanost ostavlja traga i kod mnogih od nas, i odatle toliki obziri, koji urođuju vjerskom indiferentnošću. Nije čudo onda, da se videjalo i takih pojaza, da su na vodstvo narodno dolazili i tonirni bezvjerje, koji znali dokazivati da samo katolici mogu biti dobri Hrvati i da je zato red okupit u jedno kolo sve Hrvate-katolike, i koji su čak u vrijeme izborno elementima i njih podupirali?

Tko s vragom tiki sad, o glavi mu se razbijaju. Istinitost ove izkusio je i presv. dr. Gjivoje, u poznatom dogodajima u Splitu. Od onakog, blago rečeno, međugodišnje poštovanja vjerskih obreda do otvorenenog inzultiranja isti tek jedan je korak. Time su natplatički liberalčine poznati dobrodošnost i ljubav presv. Gjivoju!

Red je u vrijeme je, da se osvjeđenim katolicima pruži prilika međusobnog upoznavanja i približenja; red je u vrijeme je već, da se prama stanovitim pojavama odredi jedno stoljećno stanovište, preko kojega neće nijedan svjestan katolik. Bilo se počelo još pred 14 godina katoličkim

svetost obitelji, mnogi od takovih priliku još lažnom liberalizmu drume neopravdanim obzirima, prilagodjivanjem i kompromisima između vlastite savjesti i liberalnog naziranja.

Plodove vidimo: veliki dio mladosti plove strujom srpskog nacionalizma, koji je sav prožet mržnjom na hrvatsko i na katoličku vjeru, koje taži srbski nacionalizam nalazi zaprijekom za svoje težnje. Kakova pogibelj od toga prijeti, govori izkušto sonom dosta ograničenom strujom demokratizma koja je prva kod nas stala u život provadjeti protuvjerska načela liberalizma u kulturnom, socijalnom i političkom pravcu, a koja je naša i svećenike kao saveznike i to putem mesialance „Hrvatske Stranke“ sa strankom demokratskom. Ta je mesialanca urođila plodovima kakve vidimo u jednom velikom dijelu današnje mladosti, a kavkini će tek poslijedama urediti destruktivni rad ove, ako osvjeđenici katolici budu i dalje, bilo iz kojih obzira, u družtvu s takovim elementima i njih podupirali?

Tko s vragom tiki sad, o glavi mu se razbijaju. Istinitost ove izkusio je i presv. dr. Gjivoje, u poznatom dogodajima u Splitu. Od onakog, blago rečeno, međugodišnje poštovanja vjerskih obreda do otvorenenog inzultiranja isti tek jedan je korak. Time su natplatički liberalčine poznati dobrodošnost i ljubav presv. Gjivoju!

Red je u vrijeme je, da se osvjeđenim katolicima pruži prilika međusobnog upoznavanja i približenja; red je u vrijeme je već, da se prama stanovitim pojavama odredi jedno stoljećno stanovište, preko kojega neće nijedan svjestan katolik. Bilo se počelo još pred 14 godina katoličkim

— Ala peć! — provali on, primičući se k postelji. — Kako je?

Jelena mu odgovori prezirno. Je li ono uljuno ponašanje onako ujedati? Baruni se bila kosa nakoračila, ogriča u nerudu, oči se svjetlicaju. U onome njegovom mudrušu opažaš lakounost jogunasta živineta.

— Zar si u zavadi? — upita on. — Ima tri dne, da se ne vidimo. Spruži ruku k postelji i uhvati je za nogu.

Jelena sklisi, pritegne nogu.

— Pusti me s miron — viknu ona.

— Aia ga je i ovo uljuno! — jeknu barun. — Reče se, dragi mužu, dobar li si, kari si možda u pohode iza onoga udarca, što sam ti ka zadala.

Jelena se ne udostoji ni odgovorit.

On dovuće k postelji naslonjač, prevali se na nj, opruži noge i zijeva.

— Dobar sam — reče on. — Pusto li mi je dobro!

— Jer sam pri ovome glasu — nadoda — jer je na meni ova obrazina cefalunske glavice, jer je u meni otočka vatrica, vi me, bebiće sjevera, smatrati česovinu Satalitivom, Dionizijom li i što ti znam. Gledej ti, toga raskognog angela, da je se nijesi dostojan ni prstom doditi, ti si me prevaleli, ti si pokusala skiniti me s nogu, bjevice moja.

— Skinut s nogu? — pretrgne ga ona.

— Da, da! Onih petnaest hiljada lira služilo je za moju čast i molim te, vjeruj mi, da, pa kako nemio samosilnik ja bio, kad bi mi bilo sugijeno izgubiti čast, u tren bi oka kidisa na život. Tamo si ti pokusala sve moguće, da se ja ne dočepam

novca, razumješ li? Morao sam dati glavu ti noći, da dogrim do njega. I sad me evo ovjeg, miran sam ko janječe.

Isprije se na nogama, primakne joj se s posmijehom:

— I hoće ti dobra, srdaće moje.

Ona ga mahomice odbi.

— Zar se bojši Cefalu? Onda se ne ide tamo. Onin drugini ne, ali tebi opravšam. Tko zna, kuda će se poći. Dušim se u novcu, razumli! Maredje, moja gospojice, ljbili svoga muža.

Ni kapi vina nije gueno; nu sreća na igri, duga bđenja i, reci, strast iznosili su na oči očito pijanstvo.

— Zar si igrao? — upita Jelena.

— Tri noći. Dobio sam dvadeset i pet hiljada i pet sto lira. Sad biti, kad sam od ove, pošo dragovoljno u Aix (Ez).

— Ne, ne. A odvjetnik Boglietti? Zar ne čes upot pići k njemu?

— Njemu smokve! — sasu barun. — Kako ti znadeš? Zar je bio ovde onaj odrijta? Huncut! Dakako da tu poći i podrimiti ga, a da čuši mu i obrok za rujan, a ne znam, hoće li se zadugo veseliti. Ah mejer je bio ovje psina? Ovoga ču mu putu stuci šunjku.

— Ne — odgovori Jelena — nije bio.

— A onda kako ti znadeš?

— Ne mari.

— A ja te ne ču ispitivati. Jutros mi se čini, ko da sam baš od mlijeka i od meda. Reci istinu: ja sam prava telčina, oblačna, što tunuti, a nikada ne bací kruhom. Draga mi je zeru igrati i ništa drugo. Ne mogu ti iskazati, kakve me dobre misli

kongresom u Zagrebu, pa je zatim sve pozaspalo. Da je onaj pokret uzdržan budnini, nekih pojava ne bi bilo, i ne bi doživjeli to, da grof Kulmer, predsjednik onog kongresa, lomi krku skupu sa Hinkovićem i Wilderom.

Nemojmo bit slijepi kraj zdravih očiju: u našem društvu sve više se akcentuiraju pravci naskroz protivnici zasadama katoličke vjere, pa je lutoš htjeti držat skupa vatu i vodu.

Sastanak katolika Dalmacije na međe se sam sobom; urgiraju ga prilike same. Prigodom Konstantinove proslave manifestirao je samo Split i bliža mu okolica, nekoj stranci i iz drugih hrvatskih krajeva, Namještak, Preuz, Nadbiskup i Biskup Makarski, — pridružio se svojim doprinosom i pristajem čak i pravoslavnim dalmatinskim crkvama, — učestvovala je i spiljska „Narodna Glazba“; — samo občina nije učestvovala, zatvorila ih občinske lože u kazalištu i u njih platu ili njih htjela ustupiti odboru slavlja. Tom prigodom občinska gospoda i njihov organ „Sloboda“ sruđio napadnut „Nar. Glazbu“, što je učestvovala toj eminentno vjersko-kulturnoj proslavi. U občinskom gospodstvu vodili su oporbu proti proslavi spiljski Talijanaši, oni su dapače predvođili u toj borbi hrvatski liberalni gardu. Talijanaški privaci sastavili su i podpisani skup sa hrvatskim liberalnim vodjama posebnim protest proti proslavi, sastavili su dakako „in ambie del paese“, i postali Občini „Sloboda“ je u prevodu doslovno iste članke kao i „Dalmata“ nosila proti slavlju. Sud je u sru uologe nešto promjenile...“

SIBENIK, 16. svibnja.

Splitski dogodaji i mons. Bulić. „Dan“ donosi: „Novine blizu Občini spiljskoj donjeli su vijet, da je i Msr. Bulić također učestvovao kao osobljak svećenstva, u deputaciju što je sutradan izvještan. Dujma pod vodstvom obč. uprave zbog dogodaja na sv. Dujma išla k Namještaku, da traži odstranjenje poglavara Sizilava.

Ovlašteni smo, da saobjećemo, da ta vijet nipošte ne odgovara istini. Msr. Bulić je zamoljen, da bi učestvovao u deputaciji, nu on je to uklopljen; isti večeri, kad je išla deputacija u Zadar, oputovao je i Msr. Bulić, jer je već odprije bio utančan da će u naučne svrhe taj dan ići u Zadar; išao je naime, da s prof. Šišćenom i drom, Jelićem, po nalogu Jugoslavenske Akademije, u Ninu uređi neku pitanja glede dajnih talinoških arheoloških izkopina. Nu u spiljskoj deputaciji nije učestvovao.

Nadat ćemo da ovo saobjećenje jednu reminiscenciju iz ne baš davne prošlosti.

saljeću; čak bi bio kaderan, može biti, pozdraviti twoju majku i tvoga strica, da ih susretnem. Valja me, dragice moja, ljubiti.

Prignu se neda nju, da joj pritisne poljubac, nu ona ga, okrenut se, prima na kosu.

— Odilazi — reče — zatvori mi vrata.

— Sto je? — uzvari njezin muž neustrpljivo.

— Ognjica je na meni.

On promisli, da laže, bljesak srže zaokreni mu se na očima i ščepi je za bilo. Promjeni se u licu i spusti na postelju onu bijelu, nemoćnu ruku govorje:

— Postupši li to tako s pirkosa? Danas sam bio pozvao i svijetu na objed.

— Dobro. Ognjica je rimska. Večeras će me pustiti.

— Rimska ognjica? — viknu barun, namrskov obrve. — Naredit ču, da doge liječnik.

— Ně slzu. Ja znam, što se hoće i to odmah, odmah.

— Sto?

Jelena se okrene glavom k njemu.

— Sicilija — lanu ona.

Poglavlje XI.
IZMEJU CEFALEJU I RIMA.

„Barunici „Jeleni“ Di Santa Giulia u Cefalu

„Rim, dne 19 siječnja 1882.

„Jeleni! „Samu jednu riječ.

„Ti si prošastog srpnja oputovala u Siciliju s ognjaci, a mikada nijes čisto pisala svoj majci, koja je za to slučajno saznala od senatora Cenclizza. Uvjeravala si, da čes se povratiti, na mlačake strane prvih dana listopada pisala, da je dobro otvor sabora, pa da ti se ne čini zgodnim dati na toliki put, i iznove se uput povratak u Rim. Sabor je bio otvoren; ti si se zažejela nagledati se nokat sijilijske zime i povratiti se u Rim po božićnim praznicima. Sad ti je muž ovđe sam. On ni ne odgovara na pisma obitelji Carré; stalnih se i tačnih vijesti o njemu ne može imati. Tetka bi Tarkvinija, da može, oputovala u Siciliju. Po nesreći, Lao je u postelji, kako ti je poznato, sa svojom kostoboljom, pa se ona ne može maknuti već u skrajnoj potrebi. Da zavežem; tetka mi roturi piše i moli me, da se zaletim do tamo, da te poheidim.“

„Imajući na pameti tvoje posljednje pismo, a ja sam opet, za svoju nesreću, nešto sasvim različno od tebe; kako ne umijem mijenjati ni dušu ni način pisanja onako levo, kako to promijeni kazališna prestavačica toilette, onda cu joj odgovoriti, ako ti se svigja, da sam vrlo zaposen i ne mogu se maknuti iz Rima. S Bogom. „Tvoj ljubezni bratuc“

„D. Cortis.

Do otvorenog sukoba je došlo na putanju s pregleđem stanja Oficirске Zadruge. Prije tri i po godine Zadruga je, pod garantijom države, zaključila u inostranstvu jedan zajam od četiri milijuna dinara i razdjelila ga svojim oficirima na zajmove radi izplate njihovih dugova. Za cijelo to vrijeme na čelu zadruge je stajao jedan civilista sa ostalim administrativnim osobljem. A kao glavna vlast nad Zadrugom staje upravni i nadzorni odbor od kojih je predsjednik prvi god odbora vojvoda Putnik.

Nedavno vladu je dobila obavijest, da u Oficirskoj Zadrudi novčano stanje nije u redu i da su administrativni organi te ustanove počinili masu nepravilnosti. S tim se strane ta prijava, a druge strane držanje napred pomenuće oficirske grupe i njena akcija preko jednog beogradskog lista, odnijeli su vladu da naredi pregleđ Oficirске Zadruge. Komisija je mjesec i po dana vršila taj posao i kad ga je onomad izvršila i podnijela o tome izveštaj vladu, pronio se glas, da su u Oficirskoj Zadrudi zbilja nađene nepravilnosti i zloupotrebe. Jedan član vlaže saobjeo je, da u zadruci ima deficitne izrade jedan milijon dinara i da je još veća svota pokupljena na ime odplate oficirskih dugova, ali da nije postala odnosnovi baci već je upotrebljena za druge stvari. Pored toga konstatovala je da „zadruga“ od 1. januara 1912. godine ne odgovara svojim obvezama po zajmu koji je zaključila u inostranstvu i za koji je jamčila moralno kraljevska vlast.

Sama vijest o pregleđanju Oficirске Zadruge nacinila je vrlo nepovoljan utisak na oficire. „Pijement“, za koji vlast tvrdi, da se izdvaja novcem iz Oficirске Zadruge, zaostrio je još više to razpoloženje kod oficira.

Oficirima je dobro došao jedan slučaj. Početkom ožujka ove godine u Bitiju je između tamošnjeg komandanta divizije i okružnog načelnika došlo do sukoba: ko je od njih dvojice predstavnik države u zvaničnim svračnim prilikama. Kako je bilo pojavljani, da će slični sukobi izbiti i u ostalim mjestima Nove Srbije, vlast je smatrala za potrebno da regulise taj odnos. I to je učinjeno uredom o proglašivanju državnih praznika, kojim je regulisano, da upravni organi, šefovi pojedinih oblasti, predstavljaju državu u svečanim i zvaničnim prilikama i danima.

Incident sa uredom došao je vrlo dobro napadnutim oko Oficirске Zadruge i ljudima iz organizacije koja se zamisliла pod imenom „Crna Ruka“. Oni su udahm upozorili na tu uredbu kako na nov atak vlasti protiv oficira. General Damjan Popović, komandanti trupa Nove Srbije, javio je rapport ministru vojnom da se neće pokoriti toj uredbi. Kao odgovor na taj rapport izašao je ukaz o penzioniranju generala Popovića. Po taj penzioniranju razdražlio je još više oficire i ondu je došlo do izjave u kući. Graja na skrajnoj levjici.

Zastava Larusa izražava svoje sažaljenje, da se jači manifestacija prema mladim ljudima, koje su poticali samo najplementne osjećaje, upotrebljila sile. Drugi zastupnik, koji je stazio upit, Kosala, žali suviše energični postupak oblasti prema djimačima. Na koncu uzmio se odgovor ministra predsjednika sa pretežnom vremenom na znanje.

Pitanje Istočnih željeznica. Austro-Ugarski poslanici baron Giessei posjetio je Pašića i saopšto mu zahtijev svoje vlade, da Srbija vratí Istočne željeznice društvo. Pašić je izjavio, da Srbija ne će ustupiti te željeznicama, nego pošto je propao plan o međunarodnoj integraciji, Srbija pristaje, da odaberi te pruge pod uslovima, koje određi parizma finansijska komisija.

Burgarsko-rumunjsko-turski savez. U času, kada se govori o skorom razpadu habsburške monarhije, dolaze proročanstva o razvali ruskog carstva. Neki Octavijan izdaju te brošure, u kojih govoriti o rusko-avstrijskom ratu, koji bi svršio tako, da bi se habsburška monarhija protegla sve do Moskve i Kavkaza. Mnogi će ovo uzeti za pjesmu, ali dogodjaj, koji se razvija, dokazom su, da niti je propast Austrije tako neminovana ni vitalnost Rusije tako sigurna. Kako se naglašuje, da bi se u takovom konfliktu našla sa Austrijom skupa Švedska, Norveška, Finska, ruska Poljska, Ukrajina, Rumunjska, Bugarska, Turska i Albanija, vrijedno je istaknut jednu činjenicu.

Franckfurter Zeitung“ donosi zanimiv članak svojega carigradskega dopisnika, u kojemu se perfektira mogućnost novog jednog balkanskog saveza, koji bi imao da bude protutežom grčko-srpsko-crnogorskog.

Tursko-rumunjska entiteta zamisljala se još godine 1897., za vadavine sultana Abdul Hamida. Ideja bazirala se je onda na činjenici, da obje države imaju zajedničku protivniku, a to je Bugarska. Međutim se poslije drugoga balkanskog rata odnos između Turske i Bugarske promjenili tako, da se može danas kazati, da između objiju država postoji jedan zaista prijateljski odnos. Govori se da pače o nekom tajnom uticanju, koje je general Savov odmah

zabraniti učešćevoanje procesiji obima glazbama u stvar bi bila svesra. Uostalom i sada opažam, da demokratska gospoda ne vode borbu proti „sistemu“, koliko proti srpskom ovisnom organu „sistemu“, čiju bi glave želili zamijeniti, pa makar i onom najgorem policijotu. „Zastava“ sama u br. 20. priznaje, kad veli, da se tu radi o nekom dobovu, koji da od 2 god. traje!

Sada me „Sloboda“ napada, jer da sam nedosledan i dvoličan, ko i moji drugovi. Bio sam naime sudrutan u občini na sastanku, jer od „njih“ pozvan, a bio bi i popodne, a valjda bi bio otloši u Zadar, da ne bude srećom krenuo na put u svom zvaničnom poslu. Velim srećom, jer bi se bio pakojao. U mome rodoljubušu zanosu nisam naime vidio, kamo cilju stavonata gospoda.

Žalostno, ali istinito: najplementnije momente izrabljivo u svoje svrhe!

Nas još jedno izkuštu, dok nas ipak neće nimalo prijeći, da ustancemo u obranu narodnih prava, kad nas god bude pozivala rodoljubna dužnost, bilo proti turđima, bilo proti domaćim neprijateljima rođaka hrvatskog, a da se kod tega ne ćemo obavirati, da li se demokratska gospoda srde na naše ... „face!“ F. Z. D.

Političke vijesti.

Min. predsjednik Sanderson osudjuje protuaustrijsku demonstraciju. U talijanskom parlamentu odgovorio je ministar predsjednik Sanderson na upite nekoljkih zastupnika, koji sučinjavaju svoje žaljenje nad postupkom oblasti prigodom protuaustrijskega demonstracija od 8. o. m. Ministar je rekao: Javna vlast izvršila je svoju dužnost. Dodajem, te to velim, ne samo pogledom na Katanzarske dake, nego i pogledom na dake u Rimu i u drugim gradovima, da su počinili stvari koje valja pozaliti, kada su pokušali da prave nepravilno upravo ondje gdje su stajali u dodiru sa zastupnicima stranih naroda.

Radi tih čina služim se jakim izrazom: Ja ih žalim. Djaci moraju shvatiti, da uprava unutrašnje ili međunarodne politike ne prima nijima. Djaci moraju učiti i postati čestiti građani! Vlast je stalno odlučila ne dopustiti da se slike manifestacije ponove, te neda, da će se od sada napustiti svaku agitaciju. (Odobravanje i pljesak u kući. Graja na skrajnoj levjici.)

Zastava Larusa izražava svoje sažaljenje, da se jači manifestacija prema mladim ljudima, koje su poticali samo najplementne osjećaje, upotrebljila sile. Drugi zastupnik, koji je stazio upit, Kosala, žali suviše energični postupak oblasti prema djimačima. Na koncu uzmio se odgovor ministra predsjednika sa pretežnom vremenom na znanje.

Pitanje Istočnih željeznica. Austro-Ugarski poslanici baron Giessei posjetio je Pašića i saopšto mu zahtijev svoje vlade, da Srbija vratí Istočne željeznice društvo. Pašić je izjavio, da Srbija ne će ustupiti te željeznicama, nego pošto je propao plan o međunarodnoj integraciji, Srbija pristaje, da odaberi te pruge pod uslovima, koje određi parizma finansijska komisija.

Ovaj korak austro-ugar, poslanika smatra se kaš odgovor na direkte pregovore između srpske vlade i društva Istočnog, o okupu želježnica.

Burgarsko-rumunjsko-turski savez. U času, kada se govori o skorom razpadu habsburške monarhije, dolaze proročanstva o razvali ruskog carstva. Neki Octavijan izdaju te brošure, u kojih govoriti o rusko-avstrijskom ratu, koji bi svršio tako, da bi se habsburška monarhija protegla sve do Moskve i Kavkaza. Mnogi će ovo uzeti za pjesmu, ali dogodjaj, koji se razvija, dokazom su, da niti je propast Austrije tako neminovana ni vitalnost Rusije tako sigurna. Kako se naglašuje, da bi se u takovom konfliktu našla sa Austrijom skupa Švedska, Norveška, Finska, ruska Poljska, Ukrajina, Rumunjska, Bugarska, Turska i Albanija, vrijedno je istaknut jednu činjenicu.

Franckfurter Zeitung“ donosi zanimiv članak svojega carigradskega dopisnika, u kojemu se perfektira mogućnost novog jednog balkanskog saveza, koji bi imao da bude protutežom grčko-srpsko-crnogorskog.

Tursko-rumunjska entiteta zamisljala se još godine 1897., za vadavine sultana Abdul Hamida. Ideja bazirala se je onda na činjenici, da obje države imaju zajedničku protivniku, a to je Bugarska. Međutim se poslije drugoga balkanskog rata odnos između Turske i Bugarske promjenili tako, da se može danas kazati, da između objiju država postoji jedan zaista prijateljski odnos. Govori se da pače o nekom tajnom uticanju, koje je general Savov odmah

nakon mira u Budimpeštu utančio s turskom vladom.

Ako i ne stoje te vijesti, jedno je više no sigurno, da bi, u slučaju konflikta grčko-bugarskoga, Turska stajala na bugarskoj strani. Nu jednakako, kako su se poboljšali odnosi između Turske i Bugarske, pogoršali su se bugarsko-rumunjski odnosi, U Rumunjskoj se boji osvetničkoga rata od strane Bugarske, jer jedno stoji, da Bugari imaju pripisati svoj poraz u drugom balkanskom ratu istupu Rumunjima. U Rumunjskoj znaju, da se Bugarska doskora ovorivala od poraza, koje imade više da zahvali svojoj lošoj diplomaciji, nego li lošem vodstvu vojske, pi da Bugari neće propustiti ni jednu zgodu, da nadoknade naštetu od 1913. godine.

Ali i sa turske strane odlučno je, što Turci silno mrze Grke. Između Grke i Rumunjske također postoje neke diferencije radi Kučovlaha u Albaniji. Na taj način sve balkanske države u nekoj potajnoj proštimi sa Grčkom, pa se zato u mnogim balkanskim političkim krugovima drži, da neće biti na Balkanu tako dugo mra, dok se konačno ne uredi svi odnosi sa Grčkom. Dakle aleskomini političari drže, da bi bilo dobro, kad bi se utančila jedna burgarsko-rumunjska entita.

Srbija strijelja Bugare. Iz Sofije javljaju, da je kod Stipe došlo do bune bugarskih vojnika, koji prigodom srpskog voćenja nijesu htjeli poloziti srpsku presudu, jer da i tako ne bi mogli držati. Radi toga je jedan cion odio tih vojnika prisrijeljan, a kako se vlast boji da tako ne bude kod svih bugarskih četa, poslala je onamo nekoliko strojnijih pušaka, da njima kroti Bugare. U cijelom kraju vlast radi toga veliko ogorčenje i bojati se je, da ne dođe do nemira, ako vlast još koju četu tako samu pobujabi.

Zahtjevi Epiročana. U pregovorima, koju se vode između poglavice provizorne epirotske vlade Zografosa s jedne, te zastupnika albanske vlade kao i članova međunarodne komisije s druge strane izjavio je Zografos, da on traži potpunu autonomiju za Epir, nadalje, da bude odnos između Albanije i autonoma Epira onaj isti ko je između Austrije i Ugarske. Ako albансka vlast ne bi htjela na to pristati, onda će on u ime epirotske vlade prekinuti sve pregovore i sa stanicu Epiročana opterećiti sa nepravilnostima. Dosarani pregovori daleko nisu doveli ni do kakovog konačnog rezultata. Zastupnici albanske vlade izjavljaju, da oni na ove zahtjeve ne mogu nikako pristati i nekoj od članova međunarodnoga povjerenstva stoji uz stajalište albanske vlade. Nadalje traže Epiročani posvećujući slobodu grčkoga jezika kao i posvećujući crkvenu autonomiju. Što se tiče Korice, to traže Epiročani, da i ovaj grad dođe u autonomu zom.

Gospodarstvo.

Konkurencastrangon Štampanja domaćem.

Uslijed novog poreznog zakona ima se plaćati na svaku flašu Štampanja 80 para poreza. Za domaću porabu može se praviti samo 10 flaša prostod od poreza. Porez od 80 para jednak je za domaći kai i za strani proizvod, na flašu domaćeg proizvoda od K 1.60 kai i na one strane proizvoda od K 10 i više. Nerazmjer je očit i na korist stranom proizvodu. Pravdno bi bilo, kada bi porez bio u razmjeru sa cijenom Štampanja.

Smještne odredbe Pomorske Vlade. Čujemo, da je Pomorska Vlada izdala odredbu, da se za vadjenje morskih pjesaka (salbuna) ima prikazati načrti. Ako dakti načni začlaniti i zlarinjati odluci se, da zasluzi kod nadjevi vadjenjem salbuna, morat će prije toga prikazati načrti, gdje će salbun vaditi. I neribari smiju se ovoj mudrosti pomorske vlade i očekuju, da i ribarima propiše, da moraju prikazati načrti, gdje će i kako loviti — gavune.

Gori Stiřgh o željezničkom pitanju.

U bosanskom odboru austrijske delegacije gorio je i ministar predsjednik grof Stiřgh u bosanskim i dalmatinskim željeznicama. Kaže da su kod gradnje bosanskih željeznic u obzir lokalni gospodarski interesi, interes cijele Bosne i monarhije, a napokon i vojnički strategijski zahtjevi. Izteže potrebu što jače sevez na Bosnu, koja je najaća tačka za našu balkansku politiku. Mi moramo, nastavlja ministar, stanovništvo zemlje, koje je od 1908. pripada monarkiji, uvjeriti da mi pratimo interesne njihove onom ljubavi i pažnjom, kojom su i oni izkazali simpatije prema nama. Ovim će biti ojačan i naš položaj među Jugoslavjenima. O dalmatinskim željeznicama kaže da će 1917. biti dovršena lički pruga i time Dalmaciju napokon biti spojena sa monarkijom. Izteže i zakon o lokalnim željeznicama u Dalmaciji, kao i lučke radnje. Odgovara na apel Mastalke o poboljšanju prometnih veza sa Dalmacijom i kaže da su baš sada prekinuta star a vremena u Dalmaciji, jer i istodobno ili redom izvršuju se prometno-politički zahtjevi ove odavnine zapuštene zemlje.

Pošto je izvršeno, da se ne može biti ovačan i naš položaj na Blagaju i na našeg župnika. S Občinom i s gospodinom doktorm iz Čitaonice zabavljati ćemo da se drugi put i Našoj gospodi same poručujemo, da se ovačuje naši učenjaci i svečenici. No nadoimo se, da će i njihova starija vlast znati vršiti svoju dužnost! Završujemo talijanskom recenicom: „Chi ha il capo di cera, non vada al sole!“

sposa s Občine rekbi da odobravaju na Blagaju i na našeg župnika. S Občinom i s gospodinom doktrom iz Čitaonice zabavljati ćemo da se drugi put i Našoj gospodi same poručujemo, da se ovačuje naši učenjaci i svečenici. No nadoimo se, da će i njihova starija vlast znati vršiti svoju dužnost! Završujemo talijanskom recenicom: „Chi ha il capo di cera, non vada al sole!“

Domaće vijesti.

„Narodni List“, jer njevički drugovi nisu imali kurače, napao na je radi dopisa u predzadnjem broju našeg lista. „Što je to bilo u Splitu?“ A Bički posljednje misili, da je onaj naš dopis pisan iz blizine c. k. k. poklavarstva — a Bički je govorio o izmeđučinstvu i denuncijantstvu, on, Smolakov i Drinkovićev c. i. k. admiral — ona ga upozoravaju na naš zadnji ugovor. „Istina o dogodjaju u Splitu“, koji se u glavnome pokriva s onim dopisom, a i jedan i drugi članak izazvao toliko i takovo odobravanje, da nam je danas — i hrv. redova — stizu naručuje na one brojeve, kojima mi nemožemo udovljiti naprosti zato, jer je naklada izcrpljena. „Arieškina“ — posljednji je postupak Trumbićevog Smolakinog klika, a ne prosjednički draganjski gradjanstvo; aako je pao svaki Bički iz krovu, on ne bi učinio nego Bički raspodjeliti dragovoljno drukči onog broja, eda ga poslužiti na pokrajinu. Dru. Angjelinović zahvaljuje na takvu svečenictvo.

Trumbićev koncipijent Dr. B. G. Angjelinović našao je ovo dana vanredno veselje, kada je mogao da unističava sve brojeve našeg lista iz splitskih trafičkih kavana, kojima mu došli pod ruku. Trumbićev plavčenik morao bi znati: ako je „Hrvatska Misao“ istinu pisala, zašto da se istina bje; ako ja pak u njoj pisana neistina, ona će se same od suda otkriti. Mora da je splitski kliku istina strašno pekla, kada se dala na odstranjivanje i unistavanje našeg lista. A proučiti su, jer je, nakon njihovog vandalismista, nastala iz Splita takova potražba našeg lista, da su se mnogi gradski predstavnici dragovoljno odrekli onog broja, eda ga poslužiti na pokrajinu. Dru. Angjelinović zahvaljuje na reklamama.

Saborски klub hrvatske stranke imat će u nedjelju na 17. ov. m. sastanak. Zadru s ovim dnevnim redom: 1. izborna reforma, 2. o položaju, 3. eventualna.

Predsjednik hrv. kluba na bosanskom saboru, na mjestu dra. Mandića, izabran je dr. J. Sunarić.

Občinsko Vijeće u Skradinu obdavalo je jučer sjednicu te glasovao podupravo povjerenje načelniku g. Mudražiju i Čitavoj upravi i odobrilo zajam od K 20.000, kao predujam na tekuće poreze. Primili smo ovom jutros izvješće, ali da danas ni u najbolju volju, radi njegove obširnosti, ne možemo donjeti; učiniti ćemo to u narednom broju.

Smrta srbskog nacionalizma. Prof. Ivan Škerlić, otac i duša današnjeg srpskog nacionalizma, premijun je prekuđe naglog Beograda usled zapletajućih crjeva. Muči ih neda mira. Mjesec dana iza izbora „Sloboda“ donosi nekakve strahote o tim izborima iz pera Ivana Bulića. Posramljeni, bankrotirani, ostavljeni od naroda na cijeliju, nakon što su na biraštu sramotno pobegli, sada nastoje izplijesi fiabu o nezakonitostima. Neki se tježe!

Odlikanje vrijednog pomorskog kapetana. Gosp. Mirko Miletić, kapetan „Petke“, odlikan je od Pomorskog Vlade u Trstu, jednim binoklom sa posvetom, za priznanje njegove sposobnosti pozitivnosti izkazane pri spasavanju talijanskog škola „Elias“ dne 12. listopada 1912. blizu otoka Dakse. Čestitamo!

Prva porotna razprava u Banovini u „novoj eri“ obdržavana je ove sedmice u Osiku proti uredniku tamošnjeg socijalnodemokratskog lista „Volksschre“ Matiji Benaku.

Tužen je radi članaka „Ein historischer Dokument unserer Zeitschande“, kojim je počinjci otkazani smrtnim javnim mrtvu § 65 k. i. i prestupak bunjenja § 300. U tome se članaku naziva birokracija mafijom, a osobito se kritikuje rad „srpskog bana“, velikog župana Hideteghyja.

Nakon provedene razprave porota je ova pitanja jednoglasno zanikala. Senat je onda određio obučenoga od obtužbenoga.

Prisutno mnogobrojno oblastvo privatilo je presudu portoričku burnim počincima: Zivjela porota! Zivjelo nezavisno sudstvo!

Iz Makarske primamo: Ovdje nastojeni Omisani dat će dne 16 ov. mj. na slavu svog pokrovitelja S. Ivana u Sustolnici sv. misu i kupit će prinose u korist država za poljopršanje grada.

Od 14 ov. mj. načini se ovdje g. Heinrichsen, urednik bečke „Zeitung“, koji putuje Dalmacijom da uzmogne o njoj pisati u svom listu. Naš grad vrio mu se dopao. Jučer bio je na sv. Petru, u Donjim Luci, o kojoj kaže, da je baš stvorena za moderno kupalište. Bio je nadale na občini, da yidi mozaičnom ploču sa grbomina odigranu pred 24 godine sa Kačićevom spomenika. Obrašao je crkve itd., a sutradan bio je na romaniji Oreljavi, u patnji presv. biskupa i kot. Poglavaru, da vidi naše ubavo svetište u Španjolskoj, Francuzkoj i Italiji. Ovdje su druge okolnosti. Naravne granice, zajednička religija, ime zemlje i naroda zajedničko, A kod nas toga svega nejma.

Hrvati i Srbi imaju svoju prošlost, koje se neće odredu. Dijalekti su im jednako razvijeni, jednako imadu svoju kajževnost. Oba dijalekti ekavski i ikavski stvaraju svoje narodne individualnosti. Srbin bez ikavštine pristaje biti narodno Šibenik, Hrvat bez ikavštine pristaje biti narodno Hrvat. A onda? Svaki sebi. Nek stoje Hrvatska uz Srbiju, Bugarsku i Crnogoru.

Nije moguće sjedniti ono što je od ikavika razdijeljeno, što je razdijeljeno po Bogu i prirodi. Srbi neće niti mogu odreći se svog srpskog, Hrvati neće niti mogu odreći se svog hrvatskog. No bitnost, kako smo vidili, jest hrvatska u ikavštini. Bez ikavštine nejma pravog hrvatskog.

Samo ime nije dobastno. Sami subjektivitet nije u stanju da održava navalama tudištva. Hrvati neće nikada postići Hrvatske neodvisnosti, slobode bez ikavštine. Hrvati triju dade ostvariti Hrvatsku to jest onu koja imade temelj, onu Hrvatsku gđe se govori hrvatski, a to od Dumava do Neretve.

Srini triju odlučiti od Hrvatske, južnu Dalmaciju od Neretve, te Hercegovinu. Triju bi ujediniti u Hrvatsku ove zemlje: Slavoniju i Hrvatsku Banovinu (bez Šrima), Istru, Dalmaciju do Neretve te Bosnu. Ovoj Hrvatskoj kad bi hteli mogli bi se pridružiti i Sloveni.

Z svaku drugu Hrvatsku raditi jest utanjan raditi. Svaka druga kombinacija bila bi po hrvatski narod ubitica, kamen vriče smutnje. (Ne treba tek reći, da se sa državopravnim mijenjenjem pisača nemožno složiti. Op. ur.)

(Nastavak će se.)

Grad i okolica.

Kazalište. U četvrtak je osjećja kazališna družina započela svoje gostovanje Verdijevom opere „Kraljukin ples“. Ukopni dojam je vrlo dobar. Ensemble ima dobrili, a orkestar, pod vrstnim ravnateljem Andra Mitrovića, na svom mjestu. Tenor D. Mitrović ne odgovara u operi na jaskoču timbrom glasa, kao ni ponos. Sopran Lovčinska kao Amelia imala je mjestimice vrlo uspijeli momenata. Bas Bukšek i Konstantinović vrlo dobiti. Bariton Lukovski svojim ugdomi i jakim glasom kao i ljeptom igrom pobrao je salve odobravanja. Altistkinja Peršlova takoder zadovoljila. Zborovi su bili vrlo dobiti i kvalitetom i fuzijom glasova.

Sincoj je davana opera „Cejlov“ od B. Metetane. U prvim ulogama istaknuto se Konstantinović, čistim pjevanjem i jakim temperamentom, Kalmicki nježnim lirskim tenorom, naročito u srednjem registru, T. Lukovski i Bukšek.

Lijepa i elegantna pojava gdje Asen-brenrove, kad se pridoda vanredno jaki zvučni glas soprana, koji ljubko ozvanja, zatim živa igrka i suggestivne kretnje, izazvao običi aplauza R. Peršlova i Priyobilova u svojim ulogama izvrstne. Čitava je simočnja izvedba — osobito u trećoj slici — teka glatko, podpunktom preciznoću. Samo gretka što kuća nije bila brojne posjećena.

Danas u subotu pjeva se krasna slavenska opereta Oskara Nedbalu „Poljaka kr.“. Ova opereta spada među najbolje proizvode posljednjih godina te je u Beču postigla upravo senzacionalan uspjeh.

Sutri u nedjelju se radije Verdijsva opera „Travatia“ sa gosp. Skrivančićem i gđicom. Lovčinskom te gg. Lukovskim, Konstantinovićem i Bukšekom u glavnim ulogama. Pripominjemo da nijedna opera ni opereta neće ponavljati. Gostovanje traje još samo nekoliko dana.

Gdje su onda austrijski plaćenici? Drinković je već izbacio pluća dokazujući da ćemo mi sve same austrijski plaćenici. Sada pak frumulino javlja, kako imamo posala sa „Banca popolare“ u Zadru i to „na pedesete tisuća, paće ta „Banca popolare“ je zavod od kojega je diplaški

dom u Šibeniku utemeljen“. Kada je Drinković to sve tako lijepo nanošao, što uostalom nije nikakova tajna, onda ćemo mi još reći, da smo mi samo preuzeuli dug, koji je pripašnji vlastnik kuća, u kojima je „Zadržni Dom“, imao na sebi kod te banke. Ako su nacionalističke banke voljne taj posao preuzeti na sebe, mi ćemo drage volje to prihvatiti, neka nas samo Drinković prije o tome obavijesti.

Sada Drinković zna, da su naša produževa djelo samoprijedora nekolikime nas prava. Gdje su onda austrijske pare, gdje austrijski plaćenici?

„Urećitelji“ občine Šibenske!

Pitanje gradskog vodovoda unaznemiru ureditelji občine Šibenske Krstelja, Drinković i Širović. Kadu nemogu drugo, onda prikuju gradnju puta Jadrovec-Primošten-Rogoznica kao „prasnju u oči“. Pred činjenicom, da zauzimanje zast. dr. Dublića i sadnjenje obč. uprave prikuju velikih uspeha, prisiljeni su da se late omaložavanja, ironiziranja i laži. Ne dodjeljuje se, ne, poglavstvu jednog inžinira sa naročitim zadacom za gradnju putu Jadrovec-Primošten-Rogoznica radi „prasne u oči“. Niti je našo svojstvo običavati već pokazivali na govorčine. A kako je gradnja onog putu jedna gotova činjenica, jer se put zaista gradi, tako će doskora i gradnju vodovoda biti takova činjenica da će branitelj Krsteljeve uprave biti u nepričici, kako da poliže laži koja sede izbacuju.

Ali treba omaložavati rad naših ljudi, nebiti li se bar kako opravdala sramota branitelj Krsteljev uprava. Jer tu se činjenice, poznate po Krstelju, koje govore, da je Krsteljeva uprava bila propast občine Šibenske.

Rekli smo, da je god. 1910 Krsteljeva uprava primila preko po milijunu kruna, a branitelj Krsteljev je brzo iz službenih knjiga iznio, kako je tu ucranljena svota od bezkamatnog zajma itd. Pa neka; odbiti ovaj, ostaje ipak da je Krsteljeva uprava primila g. 1910. oko 470.000 K. Kamo je taj novac pošao?

Ali i god. 1909. primila je Krsteljeva uprava preko 500.000 K. Kamo je i ovaj novac sav pošao?

Radi ovake katastrofalne uprave ne možemo okriti one neuke starce koji su od 1906. do konca 1911. sjedili u upravi skupa sa Krsteljom. Oni niti su imali značajni niti odvraćnati da se suprotstave Krsteljevem despotizmu. Kada se je pak u novoj upravi takovih ljudi našlo, onda su občinske financije drugačije vodjene, ali onda sledilo je i razkrivljene, jer silitova, slavoljepna i pojhlepna narav Krsteljeva nije mogla da tripti kritike, reda ni pravčicnost.

God. 1912. primila je nova uprava 413.000 K, i tim novcem, nesamo da su podmirene sive redovite potrebe, nego je plaćeno još 40.000 K Inčiostrina na račun staroga duga i 30.000 K poreza na klanicu udarenog za prošle godine krijučnom Krsteljevom, i još ušlo se u g. 1913. sa pretičkom. Kako 1912. slično i 1913. godine.

Namće se sada svakom misaonom čovjeku pitanje: kako to da zadnje dvije godine s manjim prihodom moglo se podmirivati sive potrebe, plaćati na račun starih dugova i još izaći u novu godinu sa prečkom, a za prijašnju godinu sa Krsteljevom upravom, uz veće prihode, svršavalo se s ogromnim deficitom? Kako to, da je Krsteljeva uprava donijela občini za vrijeme od 1907. do konca 1911. preko 200.000 K duga kod banke i 80.000 K duga kod Inčiostrije?

Razispisanje občinskog novca pod Krsteljevom upravom nije tako nevinovo, kako se na prvi mah čini. Evo primjer:

Za osobne ciljeve Krsteljeve trebalo je da občina plaća dva činovnika sa placom od prilične 3000 K svakom za poslove koje bi mogle obavljati dvije ženske sa placom od 30-40 for. mjesечно. Tu je dakle občina štetovana barem za 3000 K.

Stvorilo se nadalje naročito mjesto perovodnog vježbenika za Širovicu uz godišnjim 3000 K.

Sokol uživo je prostorije badava i skoro badava, dočim občina za svoj ured u Franrovcu kući mora da plaća godišnje 3000 K.

Krsteljeva tiskara uživa občinsku kuću skoro badava, i tu je občina štetovana barem 1000 K.

Usluh intriga Krsteljevih u pitanjima gradnje zgrade za realku občine je štetovanja svake godine takoder za više hiljada kruna. Dodajmo još nagrade činovnicima, puste troškove za kancelarijske predmete, koji su najviše isli u korist Krsteljeve tiskare da bude u Krsteljev džep, možemo si onda predstaviti, kako i kamo sa isle puste občinske hiljade.

Spomenemo li još glazbu, koja je prožirala do 18.000 K godišnjih, i neupu-

štajuć se u drugo, eto vam slike Krsteljeve uprave. A bit će toga još!

Turisti. Dne 13. ov. mj. prispio je iz Zadra u našu luku engleski yacht „Vanadis“, od 141 tona sadržine. Kapetan mu je C. W. Fischey, vlasnik E. R. Whitwell. Na brodu je 17 mornara i 9 putnika. Jučer u jutro prosljedio je put juga.

Dne 14. ov. mj. prispio je iz Trogira engleski yacht „Boadicea“, od 165 tona. Kapetan E. Harley, vlasnik Lt. Col. Heekman Morgan D. S. O. Na brodu su 22 mornara i 6 putnika. Sinoć prosljedio put sivevera.

Prostote „akademiske“ gospode. Ovo dana bila je stavlja tegle marve. Ovo je dalo prilike stanovitim sisevacima da naprave prostakču šalju na račun presv. biskupa. Dr. Krstelj morao bi biti vrlo oprobzan kada pušta da se u njegovu listu govor vori o životinjama.

Kakva je to zamka? U četvrtak je bila prva predstava osjećkog društva Krstelj-Drinkovićev glasilo javilo je prije predstave, da je cijelo kazalište razprodano. Naprotiv sjedala u parteru bila su prazna. Znamo, gradjana, koji kanli ići u kazalište i koji su, čuvši za vijest o razprodaji, od togu oduštili. Zašto je Krstelj-Drinkovićev glasilo bacilo onu skroz lažnu vijest?

BRZOJAVI „HRVATSKE MISLI“.
ZADOVOLJŠTINA AUSTRIJI.

RIM, 16 svibnja. Radi protuturskih demonstracija u Napulju vlasti premjestila donješnjeg prefekta.

NIJEMCI NAPADAJU AUSTRIJU.

BERLIN, 16 svibnja. U Reichstagu ministar von Jagow zagovarao je status quo na Balkanu, napao javno rusku mnenje radi razdražavanja proti Njemačke. Odnosnai Njemački s Englezom i Francuzom vrlo dobri. Govornici, pa i oni od centruma, žeštoku su kritizirali Austriju radi njenje balkanske politike.

PROCES SVIHA.

PRAG, 16 svibnja. Unatoč po Svihi povoljnim izkazima Klofača, Masaryka, Sibernya i drugih, bio je učenik „Narodnih Listy“ dr. Heller od porete riješen.

REVOLUCIJA U ALBANIJI.
BEĆ, 16 svibnja. Po amo priješnjem vijestima, u Albaniju bukti Žestoka revolucija.

OBJAVA.

Dajem na znanje gradu, okolicu i putnicima da sam po novo restaurirao moju dobro čuvenu

Gostionu

u kojoj sam u stanju poslužiti goste bez razlike. U mojoj gostionici nalazi se čašica dobrog domaćega Šibenskog vina, crnoga i bijelog u najboljem položaju. Eventualno unajmio bi i cijeli stan za četiri sobe. Ponude upravit pismeno pod „S. A.“ na odprati vničivo lista.

STALNI AFITUAL

traži dvije prostrane sobe u gradu na lijepom položaju. eventualno unajmio bi i cijeli stan za četiri sobe. Ponude upravit pismeno pod „S. A.“ na odprati vničivo lista.

GRADILIŠTE

na krasnom položaju uz ulicu pokraj „Ubožkog Doma“, prodaje se uz veoma pristojnu cijenu. Za obavijesti obratiti se Paški Antuncu u Varošu.

VELIKA ZLATARIJA

G. PLANČIĆ

Vis - Starigrad - Velaluka

SI BENIK.

Naručiće adresirati na:

Spužvarska zadruga

— ŠIBENIK. —

Spomenemo li još glazbu, koja je prožirala do 18.000 K godišnjih, i neupu-

štajuć se u drugo, eto vam slike Krsteljeve uprave. A bit će toga još!

SPUŽAVA

rafiniranih i prostih

za sve moguće potrebe te za toilette

imade veliku zalužu

SPUŽVARSKA ZADRUGA U KRAPNU

Naručiće adresirati na:

Spužvarska zadruga

— ŠIBENIK. —

Remington Standard

Jedan milijun pisačih strojeva

u porabi.

Model X i XI.

BEZ KONKURENCIJE ::

Podpuno

amerikansko pokućstvo

GŁOGOWSKI & Co. - TRST

Piazza della Borsa No. 14 I kat
Telefon br. 17-70.

JOSIP ZAMOŁA
ovašteni dekorativni slikar
u ŠIBENIKU

Bivši više godina u Trstu nalazi se sada već godinu dana u svom rodnom mjestu Šibeniku, gdje je radio kod raznih tvornica i privatnih radnja te kod Pomorskog Okružnog Zapovjednika.

Preuzima svakovrstanu radnju uz vrlo umjerene cijene i najvećom brzinom izvedbe. Preuzima i radnje i izvan Šibenika bez povišice cijene. Dosta je obavijestiti ga jednom otvorenom dopisnicom na gore naznačenu adresu.

Preuzima važne slikarske radnje po crkvama, kazalištima. 3-30

P. T.

Častimo se staviti do znanja svakoj cijenjenoj osobi, da smo već od davnina osnovali klesarsku zadrugu pod naslovom:

PRVA SPLITSKA ::
KLESARSKA ZADRUGA
registrirana na ograničeno jamstvo
U SPLITU. ::

Zadruga obavlja svakovrste klesarske radnje bilo u mramoru ili kamenu uz najpovoljnije uvjete.

Osobitom preciznošću izrađuje žirvenike, balaustre, krtionice, nadgrobo spomenike itd. u najmodernejšim slogovima. Skladište je obskrbljeno sa mramornim materijalom, takodjer mramornim pločama za pokućstvo. Budući je ista providjena izvrstnim radnim stilama i dovoljnim kapitalom, to je u stanju svaku naručbu brzo i tačno izvršiti na podpuno zadovoljstvo g. naručitelja.

Na zahtjev šalje nacrte, uzroke materijala, kao što i sve upute i razjašnjenja.

Preporuča se uglednom občinstvu i prepoštovanom svećenstvu, da ju počaste svojim cijenjenim naručbama.

UPRAVA.

Na znanje onima, koji sebe ili djecu na život osigurati žele. Prije nego se osiguraju kod tudižih zavoda, neka daju prvenstvo našem jedinom domaćem zavodu

“CROATIA”

koji ima razne cienike uz povoljne uvjete; razjašnjenja i upute rade :: daje Zastupstvo ::

KOPANI & MILKOVIĆ
:: ZADAR :: DALMACIJA. ::

Zavod također preuzima osiguranja proti požaru.

PREDPLAĆUJTE SE NA
“HRVATSKE MISAO”

Austrijsko parobrodarsko društvo na dionice :: „DALMATIA“ ::

uzdržava od 1. listopada 1913. slijedeće glavne pruge:

Trst-Metković A (poštanska)	Polazak iz Trsta ponедjeljak u 5.— pos. p. povratak svake subote „ 6.30 pr. p.
Trst-Metković B (poštanska)	Polazak iz Trsta u četvrtak „ 5.— pos. p. povratak svakog utorka „ 6.30 pr. p.
Trst-Metković C (poštanska)	Polazak iz Trsta u subotu „ 5.— pos. p. povratak u četvrtak „ 6.30 pr. p.
Trst-Korčula (poštanska)	Polazak iz Trsta u utorak „ 5.— pos. p. povratak u ponедjeljak „ 6.30 pr. p.
Trst-Šibenik (poštanska)	Polazak iz Trsta u petak „ 5.— pos. p. povratak u četvrtak „ 6. pr. p.
Trst-Makarska (trgovačka)	Polazak iz Trsta svake srede „ 6.— pos. p. povratak svaki ponедjeljak „ 1.15 pos. p.
Trst-Vis (trgovačka)	Polazak iz Trsta u subotu „ 7.— pos. p. povratak svaki četvrtak „ 7.15 pos. p.

Naslov za brzjavce: „JADRANSKA“.

CENTRALA U TRSTU
Via della Cassa di Risparmio 5
(Vlastita kuća).

PODRUŽNICE: Dubrovnik — Kotor —
Ljubljana — Metković — Opatija
Šibenik — Split — Zadar.

Kupon založnica Zemljino ve-
resijskog zavoda Kraljevine
Dalmacije plativi 1/11
kao i uvučene založ-
nice novonučuji se
kod

Jadranska Banke

u Trstu i svih
njegovih po-
družnica.

Dionička glavnica K 8,000.000. —
Podružnica Šibenik. —
Uložne knjižice. —
Pohrana i administracija
vrijednosnih papira. — Ku-
poprodaža tuzemnih i inozem-
nih vrijednosnih papira, te de-
viza i valuta. — Osiguravanje efe-
kata proti gubitku na tečaju pri
vučenju. — Žiro računi i tekući računi.
Unovčivanje mjenica, dokumenata, odre-
zaka i izvučenih vrijednosnih papira. — Kre-
dinata, pisma, čehovi, vagla, naputnice. — Pre-
dujmovi i zajmovi na vrijednosne papire, dionične
sreće, robu (Warrants), brodove itd. — Gradjevne
versije.

Pretecni (Safes) za čuvanje vrijednota u čeličnoj
sobi (Tresor) sa posebnim ključevima za klijente, u
kojim se pretincima može držati svakovrsne vrijednosti.

OBJAVA.

Dajemo na znanje p. n. Občinstvu da smo
otvorili prodaju:

živoga vapna

uz cijenu od kruna 2.60 za sto kg.

ugašenog vapna

uz cijenu od kruna 2. za sto kg.

sve franko tvornica Crnica-Šibenik.

Naručbe upućuju se na adresu BATTIGELLI
e ROSSI - ŠIBENIK.

Sa veleštovanjem

Peć za proizvodjanje vapna

— u Šibeniku. —

Najprikladniji dar za svaku prigodu jest

**INGEROV ::
ŠIVAĆI STROJ**

kojim se može šivati, vezti i vrpati.

Singer Comp. Šivaći strojevi
dioničko društvo

ŠIBENIK, glavna ulica.

OSIGURANJA ŽIVOTA

u raznolikim najnovijim, modernim i vrlo povoljnim kombinacijama preuzima jedini domaći osiguravajući zavod

„CROATIA“

Osiguravajuća zadruga u Zagrebu. - Utemeljena god. 1884.

CENTRALA: Zagreb, u vlastitoj
palaci, ugo Marovske i Preradovićeve ulice.

GLAVNA ZASTUPSTVA: Osiek,
Rišek, Sarajevo i Ljubljana.

Podružnica u Trstu, Via del Lavatoio br. I. II. kat
Telefon 5-4.

Ova zadruga prima uz povoljne uvjete slijedeće vrsti osiguranja

I. Na ljudski život :

1. Osiguranja glavnica za slučaj doživljaja i smrti.
2. Osiguranja miraza.
3. Osiguranja životnih renta.

II. Protiv šteta od požara :

1. Osiguranja zgrada (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica industrijskih poduzeća).
2. Osiguranja pokretnina (pokućstva, dučanske robe, gospodarskih strojeva, blaga itd.).
3. Osiguranja poljskih plodina (zita, sjena itd.).

III. Staklenih ploča protiv razlupanja.

Zadružna imovina u svim poslovnim granama iznosi . . . K 3.375.050.88
Prihod premija s pristojbama K 1.571.135.97
Isplaćene odštete od postanka zavoda K 6.400.996.52

Sposobni posrednici i akviziteri primaju se uz povoljne uvjete.

Zastupstvo za Šibenik i okolicu

VLAĐIMIR KULIĆ - ŠIBENIK

AUTOGARAGE

NAJAM AUTOMOBILA.

Javljam p. n. občinstvu, da sam otvorio

**Autogarage
i najam automobilala**

novih, vrlo elegantnih, za 4 i 5 osoba.

Ciene veoma umjerene.

TELEFON Br. 61.

NIKO ROSSI.

Predplatnici šaljite predplatu!

.. POLJODJELSKA .. ZAJMOVNA BLAGAJNA

Zadruga uknjižena na neograničeno jamstvo
u Šibeniku.

Ukamačuje novac na uložne knjižice uz

5%